

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30
Serisori nefrancate au de
primese. — Manuscripte au sa
reținut.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes, Ziemerich
Nachfolger; Anton Oppalik, J.
Dommer, In Budapesta: A. V.
Waldberg, Bekim Bernai; In
București: Agnes Hancu, Buc-
scurale de Roumanie; In Ham-
burg: Karoig & Leibmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o coloană 4 ex. și
1000. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoiașă.
Reclame pe pagina a 8-a o
seriă 10 ex. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” iese în săptămânii.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. corespondenților.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 80 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 211.

Brașov, Mercuri 24 Septembrie (6 Octombrie)

1897.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Octombrie 1897 st. v.
se deschide nou abonament la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii fidei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șase luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”

Răspunsul României neoficiale.

„Față cu insinuațiunile pressei
„maghiare, că visita M. S. Regelui
„României la Budapesta ar însemna
„părăsirea din partea cetățenilor Ro-
„mâniei a cauzei fraților lor de
„peste munți:

„Noi, cetățenii capitalei, pro-
„testăm contra acestor insinuațiuni
„și declarăm, că nu vom părăsi un
„singur moment cauza fraților noș-
„tri de peste munți, cât timp ei vor
„fi primejduiți în existența lor na-
„țională.”

Acesta este răspunsul, ce l'au
dat cetățenii capitalei române intru-
niți în mare număr în meetingul, ce
s'a ținut alaltăieri în sala teatrului
„Hugo”, uneltirilor gazetarilor un-
guri, cari nu s'au sfiit a exploata
momentul solemn al vizitei prieten-
tesc, ce a făcut-o regele Româ-
niei la palatul din Buda, pentru a
lovi în cele mai delicate sentimente
naționale ale Românilor.

La această mare întrunire pu-

blică, arangiată de membrii comite-
tului Ligei în înțelegere cu tineri-
nea universitară, au fost represen-
tați bărbați politici din toate parti-
dele și bărbați fruntași din toate stra-
turile sociale ale Bucureștilor.

S'a întâmplat așa-déră și aici
ceea ce s'a fost petrecut în ajunul
sosirii părechi regale române la
Budapesta prin protestarea de fapt
a întregii prese române din regat
în contra uneltirilor politice ale ma-
ghiarismului violent față cu România
și cu Românii de dincoace, prin re-
tusul, de-a primi invitarea diariștilor
unguri la banchetul festiv, ce-l aran-
jaseră în onoarea reprezentanților
presei române, aflați la Pesta cu
ocasiunea vizitei Regelui României.

Manifestațiile acestea, eșite din
sînul cercurilor neoficiale ale popo-
rațiunii României, au contribuit și
vor contribui puternic de-a apără
înaintea Europei demnitatea națio-
nală a Românilor liberi și independen-
ți, ce a fost atât de mult atinsă
de perfidia insinuărilor celor ce au
luat-o îndeșert. Dér ele sunt și vor
fi tot-odată o satisfacțiune dată nouă,
Românilor de dincoace, cari am fost
priviți de reprezentanții opiniei pu-
bliche evreo-maghiare nu mai puțin,
decât ca o jertfă adusă cu consim-
țământul României pe altarul alian-
ței încheiate între ea și monarhia
noastră.

Satisfacțiunea noastră este în aceste
momente cu atât mai mare, cu cât
ne-am gândit, ce fatal ar fi fost, dacă
nu s'ar fi făcut nici aceste manifes-
tațiuni, în stadiul de piroteală, în
care părea că a ajuns, sub presiunea
constelației generale politice, senti-
mentul public național din regatul
vecin.

Dacă adversarii limbei și ai na-
ționalității române din statul nostru,
în nise clipite atât de solemnele
pentru politica internațională a mo-
narchiei noastre, dictată de interesele
capitale ale raporturilor ei esteriore,
nu s'au sfiit a lua numai îndeșert,
ci au luat chiar în batjocură mani-

festatiunile sublime din anii trecuți
ale Românilor din România provocate
de persecuțiunile neomenose, ce au
fost îndreptate față în contra vieții na-
ționale a fraților lor de dincoace:
acesta își mai găsea o esplicare în
îndărătnicia, cu care se urmăresc
aici la noi planurile de maghiarisare.

Dér cu totul neesplicabil în-
aintea întregii Europe, înaintea celor
aici și a celor viitori, ar fi fost,
de față și în fața grandioase manifes-
tăți după această nitate, de iubire de
tațiuni de una și de cealaltă parte,
libertate și de libertate și de ne-
dependență, ar fi fost, orimit cu ne-
păsare, ori și numai în tăcere acea
palmă dată demnității naționale.

Nu ne-am îndoit nici în fața și
sentimentele nobile, în simpatia
în bunăvoința fraților noștri din
regat față cu cauza noastră dreaptă.
N'am așteptat nici-odată mai mult
dela ei, decât ca să o sprijinească cu
căldura inimii lor, cu moralul con-
vingerilor lor despre legitimitatea
drepturilor noastre la o viață națio-
nală în concertul popoarelor acestui
imperiu. Nu li-am cerut nici-odată
să-și uite de interesele cele mari,
dela cari atârna viitorul și bunăsta-
rea țării lor, s'au să devieze dela
linia trasă de exigențele unei poli-
tice înțelepte și prevădătoare, dictată
de patriotismul lor.

Ceea ce am dorit întotdeauna și
ceea ce am fost și suntem în drept
a pretinde dela frații noștri din re-
gatul României este, ca să nu uite
de sfânta datoriă, ce o au, de-a con-
tribui, cât stă în puterile lor, printr'o
atitudine înțeleaptă și demnă, a face,
ca raporturile țării lor, decât de-
ocamdată nu pot să ușureze sorțea
noastră politică între marginile ace-
tei monarchii, cel puțin să nu o agra-
veze nici într'un chip.

În această firmă speranță salutăm
cu căldură mișcarea de sine stătătoare,
ce s'a pornit în sînul fraților noștri
de dincolo în apărarea demnității
naționale.

In causa autonomiei bisericești.
Scim, că la conferența din urmă
convocată de ministrul-președinte Banffy,
la care au luat parte arhierii bisericești sâr-
besco, s'a hotărît, la dorința lui Banffy, ca
patriarhul să convoce din nou la o con-
ferență pe arhierii, pe membrii comite-
tului stabil congresual și pe anumiți repre-
sentanți din fiecare partid politic sârbesco,
pentru a se mai consulta în chestiunea auto-
nomiei bisericești lor, s'au mai bine și pentru
a-i îndupleca să cedeze pretensiunilor gu-
vernului unguresco. Patriarhul Brankovits
a și convocat această conferență pe ziua de
9 Octombrie c. în Carlovț. La conferență
sunt invitați vre-o 30 membri fruntași ai
congresului. Deore-ce însă dela amânarea
congresului autonomie încoco amărâciunea
între Sârbi a mers din și în și crescând
și neînțelegerile între Sârbi și guvern au
devenit tot mai acute, nu se speră să potă
deajunge la vre-un rezultat nici această con-
ferență.

„Rhapsodii maghiare”

„Rhapsodii maghiare”
In diarul „Die Zukunft”
a apărut la 2 Octombrie un articol, care comen-
de mai sus un articol, care comen-
dează toastul împăratului Wilhelm. Re-
dactorul-șef al foii este pi. Harden,
cunoscutul publicist Max Harden, care
despre care se scie pretutindea, că
stă în legătură directă cu principele
Bismarck.

Articolul vorbește mai întâi
pe larg despre luptele Germanilor
cu Maghiarii în trecut. Ajungând la
toastul dela Buda, autorul scrie:

„Aprópe fără-care vorbire a împăratu-
lul deșteptă dispoziție neplăcută (Unbeha-
gen) și contrațicere, chiar în contra voinții
lui proprie. Dér nici o vorbire de mai în-
ainte a Impăratului n'a dat privilegiu la te-
meri așa de întemeiate, ca toastul, pe care
l'a rostit la prânzul da gală din palatul
dela Buda, deore-ce tot mersul ideilor vor-
bitorului e întemeiat pe premise false, care
nu pot susta în lumina învățăturilor isto-
riei și a realității curate...”

Articolul analiză apoi în amăn-
unt întreg toastul, fără-care frasă în

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Amintiri din anii 1848 și 1849.

De D. F. Călan.

I.

În Septembrie 1848 eram la școlă în
Clușiu; intrasem în clasa a patra primară
la ingrozitorul Knaiser, care bătea pe sco-
lari de-i svânta.

Acest dascăl era varga lui D-deu;
copiii fugiau dela școlă de groza lui, și ni-
meni nu cuteza să reclame.

Când intra el în clasă tremuram toți
dela cel dintâiu până la cel din urmă.

Vai de acela, care se găsea scris de
monitoriul clasei între Clamantes; fără a fi
ascultat, fără a i-se primi vre-o sousă, era
întins pe o bancă lângă perete, și bătut
cu vergi de mestecăn, până când îi țîșnia
sângele. Aceste vergi stăteau într'un ciubar
cu apă, și pârtelele în fiă-care săptămână
era vărut, pentru ca să dispară petele de
ânge.

Dacă în timpul lecțiilor vr'un sco-
lar mișca mâna spre a căuta ceva în bancă,
era chemat la catedră, și orudul Knaiser
apucând degetele mâinei, care se mișcase,
o bătea cu un smoc de vergi subțiri, până
când crepa pielea.

Acest dascăl orud după câțiva ani
singur și-a făcut s'ema, aruncându-se în pu-
țul din curtea sa.

Astfel a scăpat tinerimea de el.

O ură neimpăcată domnia între Ro-
mâni și Unguri; această ură din partea Un-
gurilor se manifesta cu o intensitate din
ce în ce mai mare.

La școlă din gura studenților unguri,
pe stradă din partea tuturor calfelor și a
ștregarilor nu auțiam decât cele mai in-
jurióse expresiuni la adresa noastră.

La toate necuviințele lor noi răspun-
deam:

„Ungur bungur
„Apă 'n ciur
„Când o crepa muguru
„Să ia dracu Unguru”.

Relațiunile între scolarii români și
unguri erau atât de înăsprite, că adese-ori
ne încăieram la bătaie, mai ou s'ema, când
ne întorceam dela scaldat, s'eu dela minge
din șanțurile cetății (Fellezvár).

Eram în vremea când se pornise miș-
cările revoluționare, și unirea Transilvaniei
cu Ungaria se proclamase între cele mai
sgomotoase manifestațiuni.

În tot orașul era o fierbere ne mai
pomenită, de care noi copiii nu ne puteam
da s'ema.

Pe case atârneau stindarde unguresco
ou inscripțiunea „Unire s'eu marte” (Unio
vagy halál), pe pereți se vedeau scrise cu-
vintele „jos guvernul”.

Totă tinerimea purta la piept cocardă
în tricolor unguresco, ér acei ce refuzau nu
mai puteau trăi în mijlocul ungerimeii din
Clușiu fără pericolul vieții.

Cu toate că eram copilandru, mi-aduo
bine aminte, că Românii refuzau de-a purta
cocarda unionistă, din această cauză Ungurii
adese-ori îi atacau pe scolarii români din

clasele superioare, cari apoi în scurt timp
au dispărut din oraș. Ei deși tineri și fără
experiență primise grăua sarcină de a lu-
mina și a conduce poporul în lupta cea
mare pentru drepturi și naționalitate.

Tatăl meu, un bătrân de 65 de ani,
care mai înainte în fiă-care săptămână de
două ori venia să ne vadă, acum nu mai
îndrăsnia să se arate prin Clușiu. Ungurii
spuneau în gura mare, că au să spândure
pe toți cărturarii și popii români. Lunea
și Jola țile de târg nu mai vedeam decât
s'eu pe una din cele două surori, s'eu vre-un
servitor, care venia să cumpere cele tre-
buințioase pe s'ema casei, și să ducă tatălui
meu țiarele.

Pe acel timp lecțiile se țineau foarte
neregulat, scolarii nu mai sciau nici de
carte nici de școlă, oi umblau pe strade
câșcând gura la scenele tumultuoase ale Un-
gurilor.

Nu se vorbea decât de înarmare ge-
nerală. La palatul comunal Ungurii pe în-
trecurte se înrolau între volanțari. Entusias-
mul lor era atât de mare, încât făceau apel

treout, intru amintirea visitei împăratului german Wilhelm II la Budapesta. Acești arbori se vor numi „arborii Wilhelm”.

Limba rusescă în școlile din Serbia. Din Belgrad se anunță, că ministrul instrucțiunii publice din Serbia a dat o ordinațiune, prin care impune a se introduce ca obligator studiul limbii rusești în școlile medii ale Serbiei.

Sciri din România.

— **Liceul eforiei române din Bitolia.** La liceul român al Eforiei din Bitolia (Macedonia) s'au înscris până acum 200 elevi. La liceul lui Mărgărit nu s'au înscris de cât 73.

— **Călătoria regelui Carol la Belgrad** a fost amânată pentru primăvara viitoare. Ministrul de externe al Serbiei a fost în-cunoscut, în mod oficial, despre călătoria Majestății Sale.

— **Societatea funcționarilor publici** a realizat din loteria organizată un beneficiu net de 310,000 lei. Numărul biletelor vândute a fost de 478,000 din totalul de 500,000 emise. Cu suma această, societatea va începe, în primăvara viitoare, construcția localului, pe terenul ce i-a fost donat de primărie, pe bulevardul Elisabeta în București.

— **Pagubele aduse de inundațiuni.** În urma evaluărilor făcute de ministrul de interne, totalul pagubelor produse de inundațiunile de astă primăvară se ridică la suma de 40,471,614 lei. Numai județul Ilfov conținea în acest total pentru 2,000,000. Pagubele consistă în holde pierdute, în clădiri și poduri stricte, etc.

— **D-l comite de Leyden,** ministru plenipotentiar al Germaniei, rechemat acum dela postul său a fost decorat de M. Sa Regele cu mare cordon al ordinului Coroana României.

Consiliile generale județene, din întreaga țară, sunt convocate în sesiune ordinară, pe ziua de 15 Octombrie viitor. Între alte chestiuni, consiliile au a se ocupa și de reforma administrativă proiectată de ministrul de interne. Ministrul Ferechide a cerut avizul lor în ce privește reînființarea fostelor comitete permanente.

— **Disparițiunea unui bancher.** Din Galați se anunță cu data de 1 Octombrie, că în acea zi a dispărut din oraș bancherul P. Landau, care făcea și pe fabricantul de băuturi spiritose. Landau a frustrat, în termenul de o lună de când urmărește planul său, cu peste 100 mii lei pe diferiți comercianți din piața Galați. Pe Topali, mare fabricant de spirit din județul Vaslui, Landau l'a pus la mână cu 15,000 lei; pe Jacques Rubinstein, bancher, cu 6000 lei; pe Goldstein cu 30,000 lei, etc. În ziua

disparițiunii sale, Landau a scos în piață, polițe în sumă de 30,000 lei, vânzându-și în același timp toate bijuteriile, argintăriile și obiectele de valoare, ce avea în casă. Se crede, că Landau s'a îndreptat spre Varșovia, locul său natal. S'au dat ordine pentru urmărirea lui.

— **Cine a câștigat 50,000 lei?** Feroitul câștigător al lotului cel mare de la loteria Societății Funcționarilor Publici, un anume Vasile Domentz, lucrător din comuna Cuza-Vodă, județul Roman, nu s'a putut bucura până în sfârșit de norocul său. Biletul câștigător, numărul 216.450, i-a fost furat chiar de perceptorul local, Erdes în următoarele împrejurări: Nesoiind carte, Domentz, când a sosit lista cu numerele câștigătoare, s'a adresat percepturului din sat, pentru ca să controleze biletele și să-i spună dacă nu cumva a câștigat și el ceva. Bucuria s'armanului lucrător, când perceptorul i-a anunțat că el a câștigat 50,000 lei, a fost fără margini. Tot restul zilei a fost un chef continuu și libațiunile au ținut până noaptea târziu în socotăla marelui câștig. Când s'au despărțit după chef și veselie, perceptorul, ducându-se spre casă, se gândea cu invidie la norocul consătețului său și începuse să concopă un plan pentru a fura biletul câștigător. Fără a pierde un minut, Erdes se duse la locuința norocosului, sparse o ușă, se introduse în odaia unde Domentz, dormea doborât de obosela zilei și reuși să-i fure biletul. Odată în posesiunea biletului, perceptorul se făcu nevăzut. A doua zi dimineața, Domentz fu desolat, când vădu disparițiunea avertii sale. Reclamă pe dată primarului și se începură cercetările. Disparițiunea percepturului lăsa pe dată, fără niof o îndoială, să se vadă, că el este autorul furtului. S'au dat imediat telegrame în toate direcțiunile și la toate casele de ban pentru prinderea hoțului în oas când s'ar presenta pentru încasarea sumei.

Samsarii de falimente. Vineri a venit înaintea tribunalului, cererea d-lui judecător de instrucție Vasiliu, pentru reconfirmarea mandatelor de arestare, date în contra căpeteniilor bandei samsarilor de falimente: Șapira, Lewy, Weintraub și Grünberg. Cererea a fost întemeiată pe faptul că instrucțiunea nu e încă terminată și necesită încă cercetări foarte multe pentru descoperirea tuturor faptelor săvârșite de banda samsarilor. Tribunalul, după o scurtă deliberare, a admis cererea judelei-instructor reconfirmând mandatele de arestare. După reconfirmarea mandatelor, cei patru samsari de falimente au fost puși în dube separate și reinternați la Văcărescu, unde de asemenea sunt opritți de a comunica între deșii. Pentru ziua de Sâmbătă, Duminecă Lună și până în ziua de 25 Septembrie v. au fost citați la cabinetul judelei-instructor aproape 100 de mici comercianți.

se opri la casa preotului reformat Alecsandru Dali, ca să primescă instrucțiunile. Acest preot ajunsese dictator în comună cu toate că între vre-o trei sute de familii române, nu se aflau decât vre-o patru-șapte de familii ungurești. El porunci ca tinerul prisioner să fie escortat la Clușiu.

Tatăl meu îngrijat de viața celor doi prisioneri, și având cunoștința contelui Karacsi, scrisese acestuia un bilet, arătându-i cine sunt cei doi arestați și cerând liberarea lor. Cu toate acestea ei fură aruncați în închisoare rămânând ca se fiă judecați mai pe urmă.

Nu sciu pentru cari considerante, fiă că intervenise tatăl meu oătră acest om influent, fiă că acesta se resgândise ai condamna, deoarece densusul era cel mai mare proprietar în Fejurd și se temea de represalii din partea Românilor, bătrânul Macarie și fiul său steteră la închisoare până pe la 18 Noembrie st. n., când Colonelul Urban ocupând Clușiu, deschise temnițele și liberă pe toți Români prisioneri.

Mulțămită publică.

Clerul și învățătorii din Protopopiatul Almașului au înființat nu numai un fond școlastic tractual din care să se provadă cu timpul elevii mai săraci din școlile populare confesionale cu cărți și alte rechizite necesare, ci și o Bibliotecă ca să pōtă întinde lectură și astfel să pōtă promova cultura românească și în poporul adult din satele compacte românești ale acestui protopopiat.

Acest fond școlastic cu deosebire însă Bibliotecă a fost avizată numai la sprijinul clerului și al unor dacoali români din tract săraci și ei ca și poporul, a cărui luminare și cultură o urmăresc. De aceea membrii s'au adresat la Ilustra Academia Română din București care în urma deciziei Sale din 21 Februar a. o. Nr. 8639 a binevoit să surprindă cu un însemnat număr de opere științifice de mare valoare.

După ce în ședința conferenței noastre s'a luat cu multă bucurie la cunoștință această dăruire generoasă, dându-i-se și expresiune protocolară, subscrișii vegim a satisfacem unei plăcute însăroinări când din încredințarea conferenței noastre tractuale venim a sprima Ilustriei Academiei Române și pe calea această recunoștința noastră mulțămindu-i călduros în numele membrilor Bibliotecii noastre tractuale.

Meseșiu-Sân-Georgiu, Sept. 1897.

Vasiliu L. Pop, Gregorin Dobocanu,
adm. prot. bibliot. și învăț.

NECROLOG. D-l Dr. Gavrilă Suciu ou inima frântă de durere anunță mōrtea neuitatei sale mame *Ved. Maria Suciu* născ. Susman, care și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului la 30 Septembrie n. o. în etate de 50 ani, după o văduvie de 23 de ani. Inmormântarea s'a săvârșit în 2 Oct. n. o. în Sălașul-inferior. — Fiă-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

ULTIME SCIRI.

București, 4 Octombrie. La meetingul de ieri au vorbit cu mult succes și studenții *Miculescu* și *Tamara*. Cel dintâi a spulberat acușățiunile continue ale Ungurilor, că în România se urmăresc scopuri irredentiste. Cel din urmă a relevat atitudinea demnă a pressei din România și a arătat, că până ce vor dura prigonirile în contra Românilor de dincolo nu va putē fi cu puțință o apropiare între Români și Unguri.

Atena, 4 Oct. Noul ministeriu s'a constituit sub președința lui *Zaimis*, ministru de război este generalul Smolensky. Noul ministeriu a fost primit cu simpatia de popor. Generalul Smolensky a fost aclamat. Numai Delianys și partida sa atacă noul cabinet.

DIVERSE.

Falsul archiduce. În totă lumea a făcut senzație soirea colportată de câte-va țiare germane și austriace despre căsătoria morganică a Archiducelui Francisc Ferdinand, presumptivul moștenitor al Austriei, cu o d-sōră Husman din Aachen. Soirea s'a dovedit apoi ca falsă. Abia aș, s'a putut stabili însă de oătră poliția belgiană origina ei. Etă cum stau faptele: Un individ Behrendt, se introduce într'o familie Husman din Colonia. Fata cea mare a casei, aventurosa d-sōră Marie, se amorozează repede în Behrendt și în curēnd ambii concop un plan cu totul original de fugă. Tinerul Behrendt, băiat frumos și feroș, simulează în fața familiei fetei, că e archiducele Francisc Ferdinand al Austriei. Luoru a fost creșut, cu atăta mai mult de părinții naivi ai fetei, cu cât Behrendt le-a prezentat fotografia sa în uniformă de general.

Tinera aventurieră, prin mijlocirea părinților, fuge cu presupusul archiduce, luând cu dēnsa — bine înțeles — modesta

sumă de 10,000 mărci, pentru... cheltue-lile de voiaj. Păreșoia plecă la Aachen, apoi la Londra și în sfârșit la Liège, unde poliția îi găsește înscris, sub numele fals de Hertel. Fratele d-rei Husman, sosit acolo, trimis fiind de părinți, cari au înțeles în cele din urmă păcălela, a scos pe soră-sa din mâinile escrocului, spre a o conduce la casa părintescă. Behrendt e dat în judecată pentru simplul fapt de schimbare de nume... deore-ce domnișoara consimțise la fugă. Într'alte poliția a aflat despre portretul de general următoarele: Behrendt căpătase un portret de general al prințului de Schaumburg-Lippe. Pe capul portretului, Behrendt lipise un cap fotografiat de al său și dădu apoi fotografia, astfel schimbată, unui fotograf prieten, ca să i-o reproducă.

Monopolul chibriturilor în Franca. Diarul „Echo Français” descrie, în chipul cel mai ciudat, dēr destul de interesant, bine-facerile monopolului francoes asupra chibriturilor. Un consumator contribuabil — dīce el, înzestrat cu multă răbdare, își dăduse ostenela să numere chibriturile dīntr'un pachet pus în vânzare cu indicațiunea, că conține 500 bucăți. În pachet se găsiu numai 434 bucăți dintre cari a trebuit să esoludă 94, unele fiind rupte, celelalte fără fosfor, și deci neutilizabile, astfel că au rămas numai 340 chibrituri cu aparența bună. Infatigabilul, luând apoi o escelentă hărtie nășipată, s'a încercat să le aprindă unul după altul; cu mare dificultate a reșit să aprindă 173 din ele; restul n'au luat foc. Din aceste 173, însă, la 107 a ars numai fosforul, fără a se aprinde bățul; au rămas dēr numai 66 chibrituri cari, nu numai că s'au aprins, dēr au și ars complet. Totuși 15 din aceste s'au aprins, cu o exploziă așa de mare, încât sfărâmăturile de fosfor au produs considerabile arsuri pe hainele și chiar pe pielea martirului contribuabil, căruia această îndrăsnită întreprindere i-a cauzat o arsură pe obrazul stâng și pe nas, trei pe mâna dreaptă, două pe cea stângă, apoi câteva găuri în jachetă, pe talon și jiletică. Soșdēnd în fine, din cele 66 bețe inflamabile, aceste 15, cari încă trebuiesc considerate ca rele, rezultă că, într'o cutie cu indicațiunea de 500 chibrituri, se află numai 51 de întrebuințat, și oostă pe contribuabil, pe lângă prețul fix de cumpăratură, un rēnd de haine și șepțe rāni dureroșe.

Literatură.

„Biblioteca pentru toți”, cunoscuta publicație editată de librăria *Storck & Müller* din București, a dat la lumină acum în urmă, mai multe cărți nouș de-o însemnată valoare. Astfel Nr. 124 conține traducțiua renumitei lucrări a marelui filosof engles *Lubbock* intitulată *Întrebuințarea vieții*, una din cele mai necesare cărți ori-cui. Nr. 125 e *Povestea Mavroghenescă*, de *Pitarul Hristache*, o frumoșă lucrare din vechea noastră literatură, cu introducere și note de *Gheorghe Adamescu*. Nr. 128—137 cuprind o lucrare de cea mai mare valoare și a cărei necesitate de mult se simțea: *Codul civil adnotat de d-l procuror Hamangiu*. Nr. 138 e o culegere de poezii populare din Basarabia intitulată *Suspine și făcută de d-l Madan*. Acest volum are o prefață de postul *Coșbuc*. Am lăsat la urmă Nr. 121 și 122, care are titlu *Notițe și Fragmente* dēr care au marele noroc de a fi iscălite de *Caragiale*, un nume dintre cele mai simpatice în literatura noastră.

După cum se vede „Biblioteca pentru toți” își ține sus renumele ce a dobândit încă dela începutul aparițiunii sale.

Tot la librăria *Storck & Müller* se află și depositul importantei publicații din Transilvania, *Encyclopedia Română*, din care a apărut acum fascicula 5-a.

În „Biblioteca Autorilor clasici”, traducere liberă, editată de aceeași librărie, au apărut Nr. 1 *Metamorfozele lui Ovidiu*, bucăți alese din primele 4 cărți. Nr. 2 despre prietenie, (De amicitia) de *Cicerone* (traduceri). Prețul unui număr 90 bani.

*

„laul îi puse lațul de gât, și muri fără a face cea mai mică mișcare.

„Populația românească, care asistase la această scenă înfiorătoare se depărtă făcându-și cruce, și blăstămând pe tiran”.

Nu era oți și nu se aducă veste, că mai mulți preoți, țărani parte au fost închiși, parte înspuoși ori spândurați, în urma unui simulaoru de judecată.

Pe același timp se dete ordin primarului din Fejurd, ca să prindă pe bătrânul Macarie Peteanu și pe fiul său. Bătrânul îndată fu prins și trimis la Clușiu, dēr fiul fugise la o prisacă a tatălui meu. Acolo stătū el ascuns două săptămāni; ziua se ascoundea în pădure, noaptea se retrăgea în casa prisăcorului.

În fine după multe porunoi și opintiri din partea poporului, într'o zi îl înconjurară fără veste patru pargari, și după o luptă desperată tinerul Peteanu fu legat și adus în Comună.

L'am văduț însumi, pentru că îl trecură pe la porța noastră. Mānile lui erau atât de strāns legate la spate, încât se curmase, și striga, că i se rupe pieptul. Escorta

„Curs complet de corespondența comercială”, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 côle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. Are parte teoretică și practică. În ea se vorbește pe larg despre tot felul de scrisori și acte comerciale atât în afaceri de mărfuri, cât și în afaceri de bancă; apoi sunt tractate și lucrurile verificătoare la cambii. Cu totul conține 375 de exemple practice explicate în partea teoretică și în text. Are și un registru, în care se explică termenii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de formațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. O recomandăm tuturor cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vânzare la administrația „Gazetei”, la Librăria arhidiecezanală din Sibiu, și la N. I. Ciurcu în Brașov cu prețul de 1 fl. 60 cr.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Octomvru 1897.

Renta ung. de aur 4%	121.65
Renta de corone ung. 4%	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.60
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.25
Renta de hârtie austr.	102.20
Renta de argint austr.	102.20
Renta de aur austr.	123.45
Losuri din 1860	143.70

Acții de-ale Băncii austro-ungară.	955.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	388.25
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	355.50
Napoleonori	9.52 1/2
Mărci imperiale germane	58.72 1/2
London vista	119.65
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.90
Note italiene.	45.15

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Malor.**

Nr. 2377—1897.

Concurs.

La spitalul local orășenesc este a se ocupa postul de îngrijitor al casei (Portar) cu plată anuală de 300 fl. uniformă oficială, 16 metri lemne de ars, cuartir liber în spital și cu drept la pensiuă.

Candidații de a ocupa acest post au de a documenta, că a dus o viață morală nepătată, are etatea de 24 ani, și nu a trecut de 40 ani. Se cere cunoșcerea a trei limbi ale țării și documentarea ce școle au absolvat.

Petițiile se fiă însoțite de testimoniu de botez, de moralitate și școlastic, scrise cu mâna proprie, sunt a se preda până în 16 Octomvru a. c. Domnului senator **Alfred Schnell**, presidentul comisiei de administrare a spitalului.

Brașov, 4 Octomvru 1897.

1894,1—2. Direcțiunea spitalului.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicare se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Octomvru 1897.

Banota rom. Cump.	9.49	Vënd.	9.50 1/2
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.48
Napoleonori. Cump.	9.51	Vënd.	9.52 1/2
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire toroescoi Cump.	10.65	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

SPIRT contra Reumatismului.

Premiat cu **diplome** și cu **medaliă de aur** la espositia din **Cairo 1895** și la espositia de medicamente din **London 1896**. — Analizat de medic și aplicat în spitale cu mare succes ca medicament exterior.

Vindecă iute ori și ce vătămare a corpului, așa ca **șoldina, reuma, ischia, astma** și altele.

Durerea de dinți și cap, o alină în cinci minute.

Prețul unei sticle cu instrucțiunea folosirii **1 corună**; sticla mai mare **2 corone 40 fileri**.

Depou principal în **BUDAPESTA** la farmacia D. **Török József** Király-utca Nr. 12 și D. **Dr. Egger A.** Váci körút Nr. 17, se mai află la toate farmaciile din capitală, și la cele mai multe din provincie cum și la Producătorul:

Widder Gyula,

farmacist S.-A.-Ujhely Nr. 126.

Comandele din provincie se efectuează punctual.

Se află în **Brașov** la farmacia D-lor **Kelemen Ferenz**, Ales. **Jekelius**, **Schuster K.**, **Roth V.** 1872,5—20.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din **1 Mai** st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

- Dela **Budapesta** la **Brașov**:
- I. Trenul accelerat (peste **Arad**) sosesece la 0 ore 0 min. dimineța.
 - II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
 - III. Tr. accel. peste **Clușiu** la 2 ó. 9 m. p. m.
 - IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela **Budapesta** până la **Clușiu** e tren de persoane, ér dela **Clușiu** până aici tren mixt)*).

Dela **Bucuresei** la **Brașov**:

- I. Trenul mixt, care circulă numai **Vinerea** dela **Predeal**, la 0 ore 0 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la — ore — min. séra.

Dela **Kezdi-Oșorheiu** la **Brașov**:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în **St. Georgi** cu **Ciuc-Szerda**).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela **prima Iulie** pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu **St. Georgi** cu **Tusnadul**).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. séra, (are legătura cu **Ciuc-Szerda**).

Dela **Zérnesei** la **Brașov** (G. **Bartolomeiu**).

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 9 min. p. m.
- III. Trenul mixt la — ore — min. séra.

Dela **Sinaia** la **Brașov** **):

Trenul de persoane la 0 ore — min. dim.

*) V. Un alt tren mixt, care circulă numai **Vinerea** dela **Augustin** (**Agostonfalva**) la 7 ore 4 min. dimineța.
) Acest tren începând circulația dela **prima Iulie în fă-care **Duminecă** și **sérbătorea** precum și în fă-care **Joi**.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela **Brașov** la **Budapesta**:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la **Clușiu** ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste **Clușiu**) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
- IV. Tr. accel. (peste **Arad**) la — ore — min. séra.

Dela **Brașov** la **Bucuresei**:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela **Arad**) la — ore — min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la **Oradia-Clușiu**) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela **Brașov** la **Kezdi-Oșorheiu**:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu **Tusnad**) **Ciuc-Szerda**. 2 ó. 55 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătura cu linia **Tusnad-Ciuc-Szerda**).

Dela **Brașov** la **Zérnesei** (G. **Bartolomeiu**).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Tren mixt la — ore — min. séra.

Dela **Brașov** la **Sinaia** **):

Trenul de persoane la — ore 0 min. séra.

3 J. GRÄF & COMP. 3
giuvaergiu,
Nr. Strada Porții Nr. 3

Asortiment bogat de **GIUVAERICALE**,
obiecte de aur și de argint.

Asortiment de obiecte foarte frumoșe în **argint de China**.
Numai obiecte solide cu prețuri ieftine, pentru care garantăm.

Efectuăm lucrări nouă, reparatură suflate cu aur și cu argint, precum și gravure în metal.

Executare ieftină, prompt și solidă.

GRÄF șefu principal, au fost mulți ani conducătorul firmei Ad. Resch. 1891,1—10

WILHELM SCHERG & C-ie.

Depositul fabricii de postav.

Recomandă pentru **SESONUL de TÔMNĂ și ÉRNĂ** fabricatele lor din **lână curată**, deja recunoscute ca solide, în mare asortiment cu prețuri ieftine ale fabricii.

Precum:

Stofe de modă pentru garnitură de bărbați executate în **Cheviot și Kammgarn**.

Stofe pentru Paltóne și Pardesiuri: Palmerston, Chontagnac și Krümer.

Stofe de uniforme, Tricots etc. pentru oficeri și ampioiați.

Postavuri și stofe Loden impenetrabile, mult mai solide și durabile, ca ori-și care stofe din streinătate.

Mare asortiment de diferite **Covóre, desenuri frumoșe.**

Diverse flanele albe, roșii etc. pentru fuste de dame.

PLAPOME din **lână curată**.

PLEDURI, pentru bărbați și dame.

Ne rugăm de o cercetare cât mai numărósă

1398,1—12

WILHELM SCHERG & C-ie.

Resturi de stofe cu prețuri foarte scădute.

AVIS!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potú face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”